

Sygn. akt V ACa 445/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 8 listopada 2013r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach V Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Barbara Kurzeja (spr.)
Sędziowie:	SA Grzegorz Stojek SA Anna Tabak
Protokolant:	Anna Fic

po rozpoznaniu w dniu 8 listopada 2013r. w Katowicach

na rozprawie

sprawy z powództwa M. S.

przeciwko (...)Spółce Akcyjnej w W.

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego w Gliwicach

z dnia 15 marca 2013r., sygn. akt II C 261/11

1. oddala apelację;
2. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 1.800 (jeden tysiąc osiemset) złotych tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

Sygn. akt **V ACa 445/13**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 15 marca 2013 r. Sąd Okręgowy zasądził od pozwanego (...) na rzecz powoda kwotę 150.000 zł tytułem dalszego zadośćuczynienia za skutki wypadku komunikacyjnego, jakiemu uległ powód w dniu 6 października 2001 r. w R. (przy uwzględnieniu przyjętego w postępowaniu likwidacyjnym przyczynienia się powoda do wypadku w wys. 30% i niezależnie od dotychczas wypłaconej z tytułu zadośćuczynienia kwoty 105.000 zł), wraz z ustawowymi odsetkami: od kwoty 70.000 zł od dnia 30 września 2011 r. i od kwoty 80.000 zł od dnia 28 lutego 2012r., oddalił powództwo w pozostałej części oraz orzekł o kosztach procesu.

W ocenie tego Sądu, powód w wyniku wypadku doznał trwałego kalectwa i do końca życia będzie wymagał pomocy osób trzecich w załatwianiu bieżących spraw życiowych oraz podstawowych czynności związanych z funkcjonowaniem organizmu, gdyż wymaga całodobowej opieki. Z powodu doznanych w wypadku urazów i stwierdzonych ułomności psychicznych powód został całkowicie ubezwłasnowolniony. Jego opiekunem prawnym została ustanowiona żona - K. S., która musi godzić wykonywanie pracy zawodowej z pełnieniem nad nim opieki, karmieniem, podawaniem leków, przewijaniem.

Pozwany wypłacił powodowi tytułem zadośćuczynienia za doznaną krzywdę początkowo kwotę 15.000 zł, a w dniu 9 lipca 2010 r. 90.000 zł uznając za zasadne żądanie zapłaty w tym zakresie w wysokości 150.000 zł po uwzględnieniu 30 % przyczynienia się powoda do powstania szkody. W odpowiedzi na pismo przyznające zadośćuczynienie w powyższej wysokości, powód w piśmie z dnia 2 listopada 2010 r., które wpłynęło do pozwanego w dniu 10 listopada 2010 r., wezwał pozwanego do zapłaty dalszej kwoty 70.000 zł.

W odpowiedzi na to wezwanie, pozwany w piśmie z dnia 25 stycznia 2011r., odmówił powodowi wypłaty żądanej kwoty.

Zasądzając od pozwanego na rzecz powoda odsetki ustawowe od kwoty 70.000 zł od dnia 30 września 2011r. (daty w niesienia pozwu), a więc zgodnie z żądaniem, Sąd Okręgowy miał na uwadze, że od daty wystąpienia z żądaniem zapłaty zadośćuczynienia, co miało miejsce w dniu 18 marca 2010 r., pozwany miał możliwość dokonania ustaleń w terminie ustawowym wskazanym w art. 14 ustawy zagwarantowanym mu przez wyżej wskazany art.14 ustawy z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. Nr 124, poz. 1152 ze zm.; dalej u.u.ob.) w celu dokonania właściwej oceny zasadności roszczenia. Od pozostałej kwoty dochodzonego zadośćuczynienia, tj. kwoty 80.000 zł, co do której strona powodowa wcześniej nie wyzwała pozwanego do zapłaty, Sąd zasądził odsetki od dnia 28 lutego 2012r, a więc po upływie 30 dni, o których mowa w wymienionym wyżej art. u.u.ob., liczonych od dnia doręczenia odpisu pozwu zawierającego to nowe żądanie pozwanemu, co nastąpiło w dniu 27 stycznia 2012 r. i oddalił żądanie żądanie odsetkowe za okres wcześniejszy. Podzielił stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z 22 lutego 2007 r., I CSK 433/06, że orzeczenie sądu przyznające zadośćuczynienie ma charakter rozstrzygnięcia deklaratoryjnego, a nie konstytutywnego, w konsekwencji czego zobowiązanie do zapłaty zadośćuczynienia ma charakter zobowiązania bezterminowego i przekształcenie go w zobowiązanie terminowe może nastąpić w wyniku wezwania wierzyciela (pokrzywdzonego) skierowane wobec dłużnika do spełnienia świadczenia, co powoduje, że niespełnienie żądanego świadczenia w terminie uzasadnia zasądzenie odsetek na podstawie art.481 § 1 i 2 k.c. za okres wcześniejszy niż dzień orzekania.

Powyższy wyrok zaskarżył pozwany w części zasądzającej na rzecz powoda odsetki ustawowe od należności głównej za okres do dnia 14 marca 2013 r. i zarzucając Sądowi Okręgowemu naruszenie art. 481 § 1 k.c. i 817§ 2 k.c. oraz art. 14 ust. 2 u.u.ob. wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku przez zasądzenie odsetek od kwoty 150.000 zł od dnia 15 marca 2013 r. i oddalenie powództwa o odsetki za okres poprzedzającej datę wydania zaskarżonego wyroku.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja nie zasługuje na uwzględnienie. Sąd pierwszej instancji nie naruszył bowiem wskazanych w apelacji przepisów prawa materialnego. Przepisy art. 481 § 1 k.c. i art. 14 u.u.ob. zastosował i interpretował prawidłowo, zaś art. 817 § 2 k.c. nie stosował, jako że w ubezpieczeniach obowiązkowych zakład ubezpieczeń jest zobligowany do dochowania terminów określonych w art. 14 § 1 i 2 u.u.ob., zgodnie z którym zakład ubezpieczeń wypłaca odszkodowanie w terminie 30 dni licząc od dnia złożenia przez poszkodowanego lub uprawnionego zawiadomienia o szkodzie, a w przypadku gdyby wyjaśnienie w terminie, o którym mowa w ust. 1, okoliczności niezbędnych do ustalenia odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania okazało się niemożliwe, odszkodowanie wypłaca się w terminie 14 dni od dnia, w którym przy zachowaniu należytej staranności wyjaśnienie tych okoliczności było możliwe, nie później jednak niż w terminie 90 dni od dnia złożenia zawiadomienia o szkodzie, chyba że ustalenie odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń albo wysokości odszkodowania zależy od toczącego się postępowania karnego lub cywilnego.

Jak zaś słusznie wskazał Sąd Okręgowy, zobowiązanie do zapłaty zadośćuczynienia jest zobowiązaniem bezterminowym w związku z czym przekształcenie go w zobowiązanie terminowe następuje stosownie do treści art. 455 k.c., w wyniku wezwania do spełnienia świadczenia. Skoro zatem roszczenie o zapłatę zadośćuczynienia co do zasady nie podlega odrębnym regułom w zakresie terminu spełnienia świadczenia przez dłużnika, to nie ulega także wątpliwości, że również odsetki ustawowe należne są co do zasady od daty wymagalności roszczenia, czyli od upływu terminu wskazanego w art. 14 u.u.ob. Ponieważ jednak, w świetle utrwalonych w orzecznictwie poglądów, wysokość zadośćuczynienia pieniężnego zależy m.in. od tego, jaki miernik przyjmuje się dla określenia tej wysokości oraz jaką chwilę uważa się za odpowiednią do przeprowadzenia wyliczenia, to wymagalność roszczenia o zadośćuczynienie za krzywdę, a tym samym i początkowy termin naliczania odsetek za opóźnienie w zapłacie należnego zadośćuczynienia, może się różnie kształtować w zależności od okoliczności sprawy (zob. w szczególności wyroki Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2004 r., I CK 131/03 i z dnia 4 listopada 2008 r., II PK 100/08, OSNP 2010, nr 10, poz. 108). Sąd Apelacyjny przychylił się do tego nurtu orzecznictwa, według którego terminem, od którego należą się odsetki za opóźnienie w zapłacie zadośćuczynienia za krzywdę może być więc, w zależności od okoliczności sprawy, zarówno dzień poprzedzający wyrokowanie o zadośćuczynieniu, jak i dzień tego wyrokowania (por. wyrok SN z dn. 18 lutego 2011 r., I CSK 243/10 - Lex nr 848109 i przytoczone tam orzecznictwo). Przyjmuje się, że ciężący na zakładzie ubezpieczeń obowiązek terminowego świadczenia zależy od spełnienia dodatkowych przesłanek dotyczących współdziałania poszkodowanego, w tym zwłaszcza zgłoszenia roszczenia, oraz obiektywnych możliwości ustalenia okoliczności koniecznych do ustalenia odszkodowania. W wypadku, gdy ustalenie wysokości szkody nie wymaga zasięgnięcia przez sąd wiadomości specjalnych (art. 278 § 1 k.p.c.), termin wymagalności świadczenia może być określony zgodnie z wymienionym wyżej przepisem art. 14 u.u.ob.

Dokonane w toku postępowania przez Sąd Okręgowy ustalenia i oceny wskazują na to, że wyjaśnienie okoliczności istotnych dla rozstrzygnięcia, nie wymagało przeprowadzenia szczegółowych ustaleń i przeprowadzenia koniecznych dowodów, gdyż w dniu zgłoszenia roszczeń okoliczności wypadku i rozstrój zdrowia powoda będący wynikiem doznanych w wypadku komunikacyjnym urazów był utrwalony. Ustalenie rozmiaru doznanych obrażeń i stopnia trwałego uszczerbku zdrowia powoda w oparciu o przedstawioną przezeń dokumentację było możliwe na etapie postępowania likwidacyjnego, a po doręczeniu odpisu pozwu w terminie wskazanym w ustawie, bez potrzeby powoływania biegłego sądowego.

Skoro zatem krzywda doznana przez powoda w rozmiarze odpowiadającym zasądzonej przez Sąd Okręgowy kwocie mogła być oceniona bez konieczności prowadzenia szeregu dowodów, w tym opinii biegłego, apelacja podlegała oddaleniu, jako nieuzasadniona (art. 385 k.p.c.).

Orzeczenie o kosztach postępowania apelacyjnego uzasadnia natomiast art. 98 w zw. z art. 108 § 1 k.p.c. oraz §6 pkt 5 i § 12 ust. 1 pkt 2 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz.U. Nr 163, poz.1349 z późn. zm.), stosownie do jego wyniku.